

Socialbarometern 2021: Att stöda de allra svagaste misslyckades i tjänsterna

Den färskva Socialbarometern visar att vårt servicesystem inte lyckades hjälpa alla befolkningsgrupper under coronaåret. Socialarbetarnas oro ökade märkbart för de människor som har problem med den mentala hälsan (+23%) eller med missbruk (+15%) eller de som har andra svårigheter med att hantera livet (+6%). Däremot minskade oron över ensamhet under året med 14 procent.

Socialbarometern visar att servicesystemet lyckas stöda människor som har klara och enkla problem. Exempelvis mathjälp, bostads- och förmånsärenden har man klarat av att sköta bra. Ju svårare och mer komplicerade problemen är, desto sämre har man kunnat erbjuda hjälp under coronakrisen. Enligt socialarbetarna kunde man dåligt eller ganska dåligt bemöta behoven hos speciellt de som väntade på mentalvårdstjänster (52%) samt de som inte kunde utnyttja distans- och digitaltjänster (47%) och de människor som annars har svag funktionsförmåga (51%).

”Resultaten oroar. De visar att vårt socialskyddssystem misslyckas värst med det som är kärnan i socialt arbete; att hjälpa de allra svagaste människorna. Ju djupare en människas nöd är desto sämre har man kunnat bemöta detta” säger THL: s forskningschef **Minna Kivipelto**.

Under året satsade man mycket lite (19%) på sådana tjänster som passar för de människor som lever i svåra situationer, exempelvis uppsökande tjänster. Istället satsade man märkbart distans- och digitala tjänster, också för äldre.

”Det är en stor illusion att vi under undantagstider förväntar oss att alla har förmåga att själv aktivt söka hjälp. Det finns många människor, unga som gamla, som av en eller annan orsak redan under normala tider behöver stöd till tjänster. Socialbarometerens resultat visar tydligt att en del människor har hamnat utanför servicesystemet under coronaåret” säger SOSTE: s forskare **Anne Eronen**.

Organisationernas stöd och hjälp behövdes för att täcka upp offentliga sektorns luckor

Under coronaepidemin kompletterades offentliga tjänster av stödformer som erbjuds av andra aktörer samt anhörigas och närsamhällets hjälp. Enligt Socialbarometern 2021 förstärktes de andra aktörernas roll vid sidan av den offentliga sektorn. I det stöd som organisationerna, församlingarna och frivilliga erbjöd betonades praktisk hjälp, såsom mat- och ärendehjälp. Dessutom erbjöd aktörerna rådgivning och psykosocialt stöd.

Både social- och hälsovårdscheferna och socialarbetarna bedömde att församlingarnas, organisationernas, de frivilligas och anhörigas roll under coronaepidemin varit märkbar. Aktörer utanför den offentliga sektorn lindrade coronaepidemiens effekter både med sin egen verksamhet och som kommunernas partners.

Många socialarbetare berättade att de under hösten har utökat sitt samarbete med organisationer och församlingar jämfört med föregående vår. En majoritet av socialarbetarna riktade sina klienter åtminstone slumpvis till organisationernas och församlingarnas verksamhet och stöd.

46 procent av social- och hälsovårdscheferna förväntar sig också verksamhet av organisationerna under coronaepidemiens eftervård.

“Organisationernas anpassade snabbt sin verksamhet under coronaåret, så att människor i akut behov av hjälp fick mat, mediciner och lindring i sin ensamhet. Detta byggdes upp med gott samarbete på lokal nivå. Kommunerna har nu också höga förväntningar på att organisationerna är med och löser problemen som fördjupats under coronan, såsom ensamhet och mental ohälsa. På lokal nivå skulle det vara ett erkännande om man också i fortsättningen garanterade finansiering åt oberoende medborgarverksamhet”, vädjar SOSTE: s generalsekreterare **Vertti Kiukas**.

Socialbarometern 2021 publiceras som ett samarbete mellan SOSTE och THL i fem delar under tiden mars-juni.

Läs mer om [Socialbarometer 2021 på finska](#).

För mera info

- THL: forskningschef Minna Kivipelto, minna.kivipelto@thl.fi, 029 524 7760
- SOSTE: forskare [Anne Eronen](#)
- SOSTE: generalsekreterare [Vertti Kiukas](#)

Med vänlig hälsning,
Maria Helsing-Johansson
specialsakkunnig, erityisasiantuntija
svenska verksamheten, ruotsinkielinen toiminta
tfn 0406311651
SOSTE rf
Universitetsg. 5, 00100 Helsingfors
www.soste.fi